

med dit jublende følges hellige skare
at gæste nådigt dit Thebens gader og torve —

Strofe II

den by du højest af alle
holder i ære, du — og din moder
som segned for Zeus' lyn —
kom, kom, nu da vor stads
hele folk hærges af sotens vægt,
træd nu frem over Parnassos' kam,
hvad heller over Euripos' brusende vande
på helsebringende fod.

Modstrofe II

Hil dig, anfører i glansen
af stjernevrimmelens luer —
du styrer af nattens sang.
Vis dig i magt, ætling af Zeus,
kom, hersker, kom med dit tog
af saligt sværmende kvinders kor,
som med lydelig jubel danser natten igennem
og priser Iacchos' magt!

(Udehra kommer en af Kreons følge som bud.)

O

BUD

I borgere i Kadmos' gamle stad!
Nej, intet menneskeliv er så befæstet
at jeg tør prise eller dadle det!
For skæbnen rejser, skæbnen styrter ned
den rige som den arme i sit lune,
og ingen spåmand ved hvad der vil komme.
Som få var Kreon før tilsmilt af lykken,
da han befried denne stad fra fjenden
og vandt sig landet, styrede det myndigt
som enehersker, fryded sig ved flor
af ædle sønner. Nu er alt forbi!
Thi svinder for et menneske livets lyst,
da er han, mener jeg, et lig der ånder.
Bliv rig og fyld dit hus med dyre skatte
og sol dig i tyrannens herlighed!
Hvis glæden mangler, vil jeg ikke købe
den hele glans for skyggen af en røg.

KORFØRER

Hvad bringer du? ny sorg for kongens hus?

BUD

Døden. Og skylden er hos dem der lever.

KORFØRER

Hvem dræbte, og hvem ligger dræbt? Sig frem!

Haimon er død. Han ligger i sit blod.

BUD

For faderhånd, eller faldt han for sin egen?

KORFØRER

BUD

For egen hånd, i raseri mod faderen.

KORFØRER

Teiresias! Hvor traf dit ord ufejlbart!

BUD

Ja, alt blev opfyldt – nu er tid at rådslå.

(*Eurydike kommer ud.*)

KORFØRER

Dér ser jeg just den arme Eurydike, vor dronning, træde ud – var det tilfældigt? eller hørte hun sin søn bli' nævnet før?

EURYDIKE

I borgere, jeg hørte Eders tale på vej til Pallas' helligdom, for dér at sende bøn og løfter til gudinden. Men just idet jeg slåen skød fra døren, da nåede mit øre bud om sorg

for mig og hjemmet; jeg sank om i afmagt af angst i mine terners arme. Nu – hvad end dit budskab er, sig det på ny. Jeg er ej ukendt med at høre ondt

BUD

Som øjenvidne, kære frue, kan jeg fortælle dig den fulde sandhed. Skulle jeg kæle for dit øre nu, men siden som løgner stå? Nej, sandhed varer længst.

Din husbond tjente jeg som fører, hen til højens rand, hvor endnu liget lå af Polyneikes, ynkelig sønderrevet. Vi bad til Hekate, vejfarensken, og Pluton, om at dæmpe deres vrede, og vied den dødtes rester med et bad, og brændte ham på frisk afrevne kviste.

Så rejste vi en gravhøj, vide synlig, af fædrelandets jord; og iled derfra til pigen som i stenlagt kammer sad stængt inde for at blive dødens brud.

Endnu langt borte hører én et skrig af jammer fra den uindviede grav og skynder sig at melde det til Kreon.

Hans eget øre nås af klageråbet da han sig nærmed, og med grådkvalt røst og stønnen udbrød han: »Jeg arme mand – spår jeg mon ret? Er det af alle veje

som jeg har gået, den ulyksaligste?

Jeg tror at kende stemmen – skynd jer, svende, af alle kræfter! Løb foran til graven og tving en spalte tæt ved hulens dørsten, træng ind – og se om råbet er fra Haimon – hvis jeg da ej bedrages af en gud.»

Vi gjorde som vor bange hersker bød og spejded – dér i gravens indre rum havde hun hængt sig. Stramt om hendes hals sad løkken, snoet af hendes kjoles lin. Og *han* omslynged hendes midie tæt og jamred over sin bortrevne brud, sit bryllups skibbrud for sin faders hånd. Da Kreon så det, stønned han af rædsel, foer mod sin søn med smertenskrig og kaldte: »Afsindige, hvad har du gjort? Hvor er din tanke? Hvilket vanvid sank du i?

Kom ud, min søn, jeg bér på mine knæ.« Med vilde blikke stirred drengen på ham, spytted ham i hans ansigt, uden ord; rev sværdet frem og anfaldt ham, men få' ren veg ud, så stødet fejled; Haimon kasted sig så i sværdet i afmægtig rasen og borer det midt gennem eget bryst. Endnu ved svag bevidsthed knuged han med matte arme pigen i sin favn, indtil han rallende udspyer en strøm af blod, der farved hendes hvide kinder.

Nu ligger lig ved lig; i Hades' bolig fuldbyrdes deres sørgelige bryllup.

Den skæbne viser os at for en mand er dårskab mest fordærveligt af alt.

(*Eurydike ind i paladset*)

KORFØRER

Forsår du det? Vor dronning gik sin vej og mæled intet, godt så lidt som ondt.

BUD

Jeg selv er foruroliget; men jeg trøster mig med hun skjuler sorg og klage for folket; indenfor vil husets terner på hendes bud istemme dødeklagen. Hun er besindig, gør ej noget galt.

KORFØRER

Hvem ved? Det synes mig, for dyb en tavshed er ængstende, langt mer end høje skrig.

BUD

Jeg går derind – hvis hun i sindets oprør har hemmelige, dystre planer for –

– så må vi vide det – du har ganske ret, at alt for tung en tavshed varsler ilde.

(*Budet går ind*)

(*Haimons bære bæres ind, mens Kreon går hos. Han kaster sig over båren.*)

KOMMOS

P

KOR

Anapæster

Der kommer min fyrste,
han holder i arm et talende tegn
på at skylden – i fald jeg tør tale så –
er ej andres, men kun hans egen.

Strofe I

KREON

Ah! vidt har jeg fejlet,
død har jeg voldt.
Mit stejle sinds afsindige trods –
– I ser dets værk –
ser mig der dræbte og ham der faldt,
far og søn, blodsforbundet.
Ve! for min vildfarende tankes tomhed!
Min søn, så ung, i din ungdom,
– ve, ak ve –
segnet og død.
Jeg, ikke du, var en dåre.

KORFØRER

Nu indser du det rette – men for sent!

Strofe II

KREON

Ak!
Erfaring, dyrekøbt! Men mod mit hoved
løfted en gud sin hånd
og slog, frygtelig tungt.
Han drev mig ad fordærvets veje,
ve mig, han trådte min lykke
hårdt under fod, ve!
Ak, menneske-møje og smerte!

BUD

(fra paladset)

Min konge, sorgens byrde ejer du
i fylde: en du slutter nu i arm,
en anden sorg i huset venter dig.

KREON

Hvor findes større sorg end sorgen selv?

BUD

Død er din hustru. Fuldt og helt en moder
til *ham*, forbløder hun ved friske sår.

(Bagvæggen åbner sig under det følgende. Ved husets alter står en tildækket bære. Tjenestefolk ved siderne.)

Modstrofe I

KREON

O Hades' dyb,
umættelig,
uforsømt sluger du også mig?
Du ulykkesbud,
hvad lidelser over mig mæler din mund?
Ve ve, en afdød dræber du.
Hører jeg ret? Ufatteligt lyder dit budskab.
Alt styrter omkring mig –
– ve, ak ve –
hustru-død
mig elendige overvælder.

KORFØRER

Se hist – hvad huset lader dig til syne.
(*Dækket over Eurydike slås til side*)

Modstrofe II

KREON

Ak!
Så ser jeg arme ondt på ondt opdynget!
Hvad venter mig endnu?

Hvad mer har skæbnen i behold?
Knap holder jeg sønnen her i arme,
ve mig, så ser jeg atter for mig
billedet af død, ve,
ak moder og søn, I arme!

BUD

Ved altret sluttes øjets lys i mørke,
da hun sig dræbte med skarpsleben dolk.
Sin Megareus' offerdød begræd hun først
med jamren – og nu dennes! Sidst forbandet
hun dig med vilde skrig: du sønnemorder!

Strofe III

KREON

Ve mig, ve!
Af gru, jeg svimler.
Hvorfor har ingen stødt
sin skarpe klinge i mit bryst?
Usalige jeg –
af usaligheds kvaler hjemløst.

BUD

I døden lagde hun skyldens byrde for
hvad nu, hvad før er sket – på dig!

Så blodig dåd – hvor kunne hun den øve?

KREON

BUD

Hun bored selv sig stålet under hjertet,
da hun hørte smertens skrig over hendes søn.

Strofe IV

KREON

Ak ak, den skyld som er ene min,
kan jeg aldrig læse på andre.
Jeg er din morder, arme hustru,
jeg, råber jeg med sandhed. I vagter,
før mig bort herfra, før mig hurtigt bort.
Thi den der er intet, er mere end jeg.

KORFØRER

Dit ønske er godt, hvis »godt« i nøden findes.
Den lider mindst som selv gør pinen kort.

*(Sørgetoget ordner sig. Man gør sig rede til at bære de
to bærer ud. Kreon bagefter.)*

Modstrofe III

KREON

O kom, kom!
Nådige skæbne,
skænk mig livets
endemål, den sidste dag!
Kom, kom!
At aldrig jeg ser en morgen på ny!

KORFØRER

Det hører fremtid til. Hvad nutid kræver
må gøres. Andre råder for hvad kommer.

KREON

Mit højeste ønske lå i denne bøn.

KORFØRER

Bed ikke mer. Hvad skæbnen har besluttet,
undslipper ingen dødelig ved bøn.

Modstrofe IV

KREON

(under bortgang)

Før mig forblindede herfra.
Mod min vilje, o min søn,
din morder, og din, min hustru.

Jeg menneskevrage, hvad håb, hvad støtte
finder jeg? Jeg famler ud i det tomme.
Skæbnens knusende magt faldt på mit hoved.

KOR

Anapæster (idet det slutter toget)

Af alt hvad os skænkes, står intet så højt
som besindig klogskab. De evige love
må ej krænkes af mænd.
De vældige ord i hovmodiges mund
får sin vældige straf, og lærer dem sidst
at vinde sig visdom med ælde.

TIL INDFØRING

Da Ødipus, Thebens konge, havde blindet sig selv i fortvivelse over den brøde han uafvidende havde begået ved at ihjelslå sin fader Laios og ægte sin moder Iokaste, gik kongeværdigheden over til de to sønner han havde med Iokaste, Etéokles og Polyneikes. Kort efter kom de i strid; Polyneikes gik i landflygtighed til Argos' konge Adrastus, hvis datter han ægtede. For at genvinde magten i sin hjemby, foretog han sammen med sin svigerfader og fem andre fyrster et felttog med et stormangreb mod byen, (»De syv mod Theben«), men angrebet blev afslået, og de to brødre dræbte hinanden i tvekamp. Den der nu overtog magten i Theben var Kreon, søn af Megareus og broder til Iokaste.

Selv havde han to sønner, Megareus og Haimon. Den første, Megareus, faldt i kampen. Påfaldende nok nævnes han overhovedet ikke hvor man skulle vente det, i begyndelsen af stykket, på linie med Etéokles. Men der har eksisteret en beretning om at han er blevet ofret – eller har ofret sig selv – for byens frelse, og at Kreon har ladet det ske. Kun noget sådant kan forklare Eurydikes klage over ham, hvor hun i sin dødsstund forbander Kreon, v. 1301 ff. Desuden, i samtalen mellem